

ПЛАТФОРМА 8.
ПРАВО І ПОЛІТИКА: ВИКЛИКИ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

УДК 330.675

Коваль О.М., к.ю.н., доцент
Київський національний університет технологій та дизайну

Скрипник А.В., здобувач освіти
Київський національний університет технологій та дизайну

ВІДБУДОВА UA: ПРАВО ТА ПОЛІТИКА

Після початку повномасштабного вторгнення Росії на територію України повстало питання відбудови та налагодження економіки у воєнний та післявоєнний час. Завдяки сучасним цифровим інструментам з'являється можливість розробити нові процеси відбудови якнайбільш ефективним, та укріпити й удосконалити вже існуючі структури. Дивлячись на те що значна більшість громадян України боїться повернення корупційних схем під час післявоєнної відбудови питання боротьби з корупцією стає одним з найважливіших у цьому процесі [1]. Цифровізація сприяє зменшенню корупції завдяки спрощенню взаємодії органів влади та більшої прозорості у механізмах управління. Серед сучасних цифрових інструментів боротьби з корупцією можна виділити такі як DLT та блокчейн, цифрові державні послуги та портали прозорості [2, с.72]. Хоча також важливо прийняти до уваги той факт що цифровізація може являти собою загрозу для безпеки даних, що потрібно врахувати та розробити план найбільш безпечної та ефективної імплементації цих систем у державні структури. Впровадження блокчейну сприяє зменшенню корупції за допомогою прозорості та неможливості змінити вже внесені дані, що значно ускладнює підробку транзакцій та спотворення результатів, що є типовими проявами корупції, також важливою властивістю блокчейн технологій є їх захищеність від втручань та атак, що в умовах повномасштабної війни є неймовірно корисним.

За прогнозами, в найближче десятиліття близько 70% створеної вартості буде спиратися на цифрові продукти. З 2018 року сума світового ВВП яка припадає на цифрові підприємства виросла у чотири рази. Після початку повномасштабного вторгнення українська ІТ-галузь стала не просто однією з найстабільніших сфер економіки, а ще й єдиною галуззю, обсяг експорту якої виріс у 2022 році. Наразі нажалі Україна є однією з країн з найменш розвинутою галуззю інформаційно-комунікаційних технологій, у 2021 році Україні посіла 54 місце з 64 країн у рейтингу цифрової конкурентноспроможності. Причинами цього є недостатнє фінансування наукових досліджень, неефективна організація наукової сфери, а також проблеми із захистом інтелектуальної власності, що впливає на надходження нових патентних заявок [3, с.80]. Із можливих методів розвитку цифрової економіки України є такі як: розвиток нових бізнес моделей та сервісів орієнтованих на цифрові платформи; доступ до глобальних ринків завдяки електронній комерції; швидка адаптація ринкових змін за допомогою цифрових рішень, покращення взаємодії з клієнтами за допомогою цифрових платформ й аналітики, тощо

[4, с.42]. Хоча кожен з цих методів має певні недоліки та привносить деякі труднощі, особливо зі сторони кібербезпеки, але питання розвитку економіки саме у цих напрямках є дуже важливим для забезпечення конкурентноспроможності України, та відбудови економіки на фоні війни. Ще однією з проблем розвитку цифрового сектору економіки є виїзд майже половини від усіх ІТ-спеціалістів за кордон та мобілізація [5, с.127]. Також абсолютна більшість стартапів стверджують що для підтримки роботи та розширення діяльності бізнесі їм не вистачає фінансування. Як рішення цих проблем можна запропонувати виділення більшої кількості фінансування у ці сфер, та залучення фінансування за кордоном. Також необхідно забезпечити сприятливі умови для захисту інтелектуальної власності та заохочувати інвестиції в стартапи й менторські програми.

Список використаних джерел:

1. Електронне джерело «Transparency International Ukraine». URL: <https://ti-ukraine.org/news/ukrayintsi-bachat-vidbudovu-ale-boyatsya-koruptsiyi-v-nij-rezultaty-sotsiologichnogo-doslidzhennya/> (дата звернення: 21.09.2025)
2. СИДОРЕНКО, Наталія. (2024). НОВІТНІ ІНСТРУМЕНТИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В ДЕРЖАВНИХ ОРГАНАХ. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління. 69-73. URL: [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2023-6\(72\)-10](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2023-6(72)-10)
3. Хаустова В. Є, Крячко Є.М, Бондаренко Д. В. Оцінка процесів цифровізації в країнах світу та України у світових індексах та рейтингах. Науковий журнал «Бізнес Інформ». 2024. №9. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-9-75-93>
4. Тебенко В. М., Бігун В. В., Почерніна Н. В. Цифрова економіка як каталізатор інновацій у сучасних бізнес-моделях: нові можливості та ризики //Актуальні проблеми економіки. 2024. №9 (279). с. 39-49. URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2024/09/9.24_topic_Vita-Tebenko-Vyacheslav-Bigun-Nataliia-Pochernina-39-49.pdf
5. Gorodnichenko, Y, I Sologoub and B Weder di Mauro (eds) (2022), 'Rebuilding Ukraine: Principles and policies', CEPR Press, Paris & London. URL: <https://cepr.org/publications/books-and-reports/rebuilding-ukraine-principles-and-policies>